

Tijd voor toekomst – Ambitie

Een kansrijke generatie Groningers. Hiermee wordt bedoeld het doorbreken van de intergenerationeel overdraagbare armoede zoals die in de provincie Groningen speelt, en die o.a. leidt tot minder opleidingskansen, minder arbeidsmarktperspectief en minder gezonde levensjaren.

Subdoelen

- het verbeteren van **leerresultaten**
- het **breed ontwikkelen van talenten**
- het verbeteren van **arbeidsmarktperspectief**.
- het verbeteren van de **fysieke en mentale gezondheid**
- **De omgeving profiteert mee**

**TIJD
VOOR
TOEKOMST**
Een verrijkte schooldag

g e m e e n t e
O l d a m b t

Tijd voor Toekomst - KC Houwingaham

In de gemeente Oldambt heeft in 2020 een Tijd voor Toekomst pilot gedraaid op een KC Houwingaham in Bad Nieuweschans. Dit was fase 1 waarin het ging om verkenning, draagvlak creëren en een pilot draaien. In twee weken tijd heeft er een grote verscheidenheid aan activiteiten plaatsgevonden. In de volgende fase (tot zomervakantie 2021) is hier een pilotperiode van maximaal 10 weken verrijkte schooldag aan toegevoegd. Hierna zal in het schooljaar van 21/22 de eerste structurele fase starten met in totaal 40 weken verrijkte schooldag.

Met het huidige aanbod wordt gewaarborgd dat een **kwalitatief programma** wordt aangeboden. De aanbieders zijn gekwalificeerd en beschikken over voldoende pedagogische en didactische vaardigheden. Dit heeft als doel om ervoor te zorgen dat **leerkrachten worden ontzien in extra werkzaamheden zoals het ondersteunen op pedagogisch gebied**. Dit bleek een belangrijk punt uit de tijdelijnevaluatie van 2020.

Uitkomsten die leidden tot de volgende fase van Tijd voor Toekomst

Onderstaand de verslagen, evaluaties, interviews en ander materiaal die leidden tot de inrichting van de verrijkte schooldag op Houwingaham.

Insteek pilot 2

Uit de vorige pilot is gebleken dat de werkgroep van ouders, leerkrachten, directie en gemeente Oldambt, zoals die in het begin geformeerd is, graag op een aantal thema's het vervolg in wil richten. Waarin de eerste pilot een grote verscheidenheid aan activiteiten bevat wilde de school het in de tweede pilot meer thematisch en geclusterd inrichten. Er heeft een **gezonde lunch** plaatsgevonden om de overgang tussen de reguliere schooldag naar de verrijking van de schooldag mogelijk te maken. Uitgangspunt is dat de gezonde lunch meer wetenschappelijk onderbouwd en eenvoudiger georganiseerd moest worden. Daarom is er gestart met een samenwerking tussen de opleiding Voeding en Diëtetiek bij de Hanzehogeschool en op die manier heeft een groep studenten een bijdrage kunnen leveren aan de gezonde schoollunch. Daarnaast wilde de werkgroep graag focussen op de thema's **kunst en cultuur** en **sport en bewegen**. In de aanloop naar de pilot toe is met elkaar verkend wat daarin in de wensen zijn en wat de school de kinderen wil leren en mee wil geven. Ook zijn er experts op dit thema uitgenodigd zoals de Kunst en Cultuur Adviseur, Eva Cats, die met de werkgroep heeft meegedacht in het opstellen van doelen op dit thema. Ook het cultuurbeleidsplan

binnen Houwingaham is benut bij de planvorming. Tot slot is de samenwerking met bestaande maar ook nieuwe lokale en regionale partners (waaronder nadrukkelijk het lokaal sportaanbod) verder vormgegeven. In het living lab Oldambt wat parallel loopt aan Tijd voor Toekomst heeft Jesse Offringa (lab regisseur) zich gefocust op de vraag: Hoe kunnen we een kwaliteitsvolle koppeling tussen Tijd voor Toekomst en lokale (sport)aanbieders realiseren zodanig dat kinderen in de omgeving zich kansrijk ontwikkelen? Met als uiteindelijk doel het stimuleren van de sportvaardigheid en sportdeelname en op lange termijn een actieve en gezonde leefstijl van de kinderen in de gemeente Oldambt. De lessen die in Bad Nieuweschans worden opgedaan en de structuren die worden opgebouwd, zullen breder in de gemeente Oldambt ingezet worden.

KC Houwingaham - Kunst en cultuur

Doelen uit concept cultuurbeleidsplan KC Houwingaham

1. Ontwikkelen creativiteit

Vaardigheid zelf nieuwe oplossingen te bedenken / oplossend en creërend vermogen

2. Vergroten kennis van en waardering voor leefomgeving

Natuur, milieu

Erfgoed, kunst uit eigen omgeving

3. Communiceren

Je uitdrukken (gevoelens, emoties uiten trots zijn)

Boodschap overbrengen

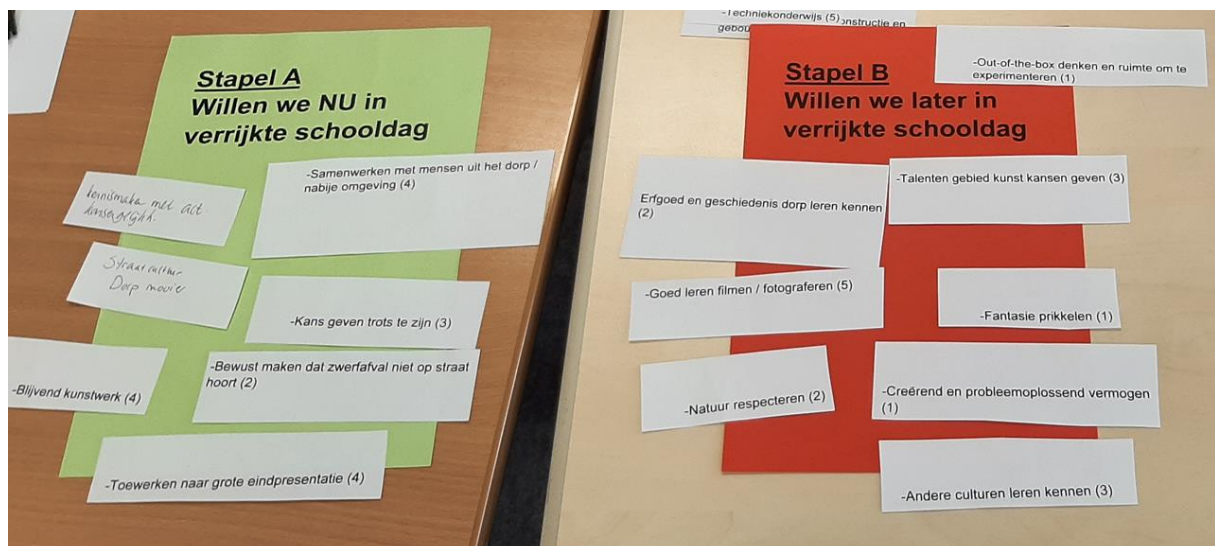
4. Coöperatieve vaardigheden

Samenwerken (binnen groep)

Samenwerken (buiten groep), sociale cohesie dorp

5. Talenten kunnen ontwikkelen

Beelden, muziek en spel kunnen gebruiken. Dus: vaardigheden leren. Kunst als doel.

In de structurele fase waarin een pilot plaatsvond tot aan de zomervakantie van 2021 zijn dit de doelen op het gebied van kunst en cultuur:

- **Leerlingen de kans geven trots te zijn op wat ze kunnen.** Samen met een kunstenaar gaan ze een paar weken werken rondom het thema afval, met als resultaat mooi versierde

prullenbakken verspreid over het dorp. Dat waar ze een aantal weken aan hebben gewerkt **leidt tot een eindpresentatie in de vorm van een blijvend kunstwerk in Bad Nieuweschans**. Door zo'n succeservaring aan het eind te hebben en te laten zien aan ouders en andere mensen ontstaat er het **gevoel iets te hebben betekend voor het dorp**. We betrekken zoveel mogelijk mensen bij het eindresultaat en zo ontstaan er mooie samenwerkingen met de directe omgeving van de school. Op een positieve manier betrek je ouders en maak je het dorp mooier.

- Er wordt gekozen **voor kunst die dichtbij de leerlingen staat; straatcultuur**. Dit doen we wel met een professionele kunstenaar om kwaliteit te waarborgen. Hiermee **werken we ook aan kansengelijkheid**, want het is niet voor iedereen vanzelfsprekend om na schooltijd, in de vrije tijd, met een kunstenaar, met schilderen / beeldende kunst aan de slag te gaan.
- Het thema van de prullenbakken is niet voor niets gekozen. Het gaat om **bewustwording over zwerfafval / het milieu**. Zo is er een mooie koppeling met dit thema dat ook binnenschools aan de orde komt, bijvoorbeeld bij de opruimactie die we met de hele school in de wijk hebben gedaan.
- Met het aanbod in de verrijkte schooldag zorgen we dat kinderen **die talent hebben op het gebied van één van de kunstdisciplines de kans krijgen zich te ontwikkelen**. Eén van de disciplines waar we mee bezig willen is **mediakunst**. We willen ze vaardigheden aanleren in de mediakunst, zoals fotograferen en (animatie)film maken, in een verticaal opgebouwde leerlijn.
- We willen de leerlingen **zowel de cultuur van dichtbij, zoals lokaal erfgoed en natuur (immaterieel erfgoed), laten zien als andere culturen leren kennen**. Dit doen we door meer activiteiten (bijvoorbeeld muziek) te koppelen aan het eten van andere culturen.

Vervolg structurele fase

In het vervolg van de verrijkte schooldag, in schooljaar 2021-2022 willen we een doorgaande lijn in de activiteiten omtrent kunst en cultuur aanbrengen en zorgen dat alle leerlingen met hetzelfde bezig gaan, op een manier die past bij de leeftijd.

Doelen die we dan willen nastreven zijn:

Creativiteit: **de 21ste-eeuwse vaardigheden die je als burger goed kunt gebruiken zoals creërend en probleemoplossend vermogen willen we ontwikkelen. Door leerlingen te laten experimenteren en hun fantasie te prikkelen stimuleren we de creativiteit en out-of-the-box denken.**

KC Houwingaham - Gezonde schoollunch

Kinderen in Nederland eten te weinig groenten, fruit en volkorenbrood en drinken te veel suikerhoudende dranken. Ook zijn er grote verschillen in de samenstelling en kwaliteit van de meegebrachte broodtrommels tussen kinderen op school en tussen scholen onderling.

Door het aanbieden van een **gezonde schoollunch stellen we ieder kind in staat om gezond te lunchen**.

Het doel van de gezonde schoollunch op KC Houwingaham tijdens de verrijkte schooldag is om **kinderen op een speelse manier kennis te laten maken met gezonde voeding**. We stimuleren het gezond eetgedrag door tweewekelijks een gezonde schoollunch aan te bieden waar kinderen **nieuwe producten leren eten en gezellig samen eten met hun klasgenoten**. Plezier en laagdrempeligheid staat voorop. De gezonde schoollunch wordt ontwikkeld en uitgevoerd door een viertal Voeding en Diëtik studenten van de Hanzehogeschool Groningen die de minor Voeding & Vitaliteit volgen. Zij hebben een lessenreeks die aansluit op het niveau en de beleefwereld van de kinderen. De studenten zijn hiervoor in gesprek geweest met de kinderen. De studenten worden tijdens de gezonde schoollunch begeleid door pedagogisch medewerkers. Op deze manier worden de leerkrachten ontlast.

KC Houwingaham - Sport en bewegen

Tijdens het beoefenen van een vechtsport worden verschillende **motorische vaardigheden van kinderen aangesproken en beoogd om deze te verbeteren**. Hierbij kan gedacht worden aan vaardigheden zoals tillen, trekken en duwen, die allemaal vallen onder de zogeheten *Basic Movement Skills*. Doordat kinderen motorisch vaardiger worden, sporten ze in het algemeen meer, ook in de toekomst. Dit sluit eveneens goed aan bij een van de doelstelling van het Oldambster Sportakkoord: kinderen meer laten bewegen om overgewicht tegen te gaan.

In de omgeving van KC Houwingaham is een beperkt aanbod als het gaat om sport en bewegen. De leerlingen kunnen doorgaans enkel kiezen uit voetbal, tennis of gym. Met het huidige aanbod van Tijd voor Toekomst **maken kinderen op jonge leeftijd juist kennis met voor hen nieuwe sporten**. Door kinderen breed te oriënteren op het gebied van sport en bewegen kunnen zij op een latere leeftijd een sport kiezen die bij hun past, zodoende ontwikkelen zij een eigen sportidentiteit.

Met name de vechtsport past goed bij de problematiek die heerst op KC Houwingaham: onveiligheid en agressiviteit. Het vechtsportaanbod heeft als doel om **kinderen bewust te maken van waar en wanneer vechten thuishoort**. Kinderen leren hierdoor dat het uitoefenen van een vechtsport iets is wat tijdens de les gebeurt en enkel gebruikt wordt als zelfverdediging. Ook leren kinderen omgaan met regels. Daarnaast staat respect en vertrouwen hoog in het vaandel bij vechtsport, wat wederom kan bijdragen aan minder agressiviteit bij de kinderen en **ter bevordering van de sociale veiligheid binnen school**.

Met het bootcamp aanbod wordt ook ingegaan op de huidige trend op het gebied van sport en bewegen. **Individuele sporten** zoals bootcamp winnen enorm aan terrein (mede in een stroomversnelling door Corona) en zijn relatief **eenvoudig aan te bieden in een openbare omgeving**. Het doel is om kinderen **bewust te maken van het feit dat sport niet per se bij een vereniging hoeft, maar ook laagdrempelig in de openbare ruimte**. Sportdeelname in de breedste zin van het woord wordt hierdoor aangesproken.

Bij de onderbouw wordt dans aangeboden. Dans past in algemene zin bij de doelstelling plezier en het ontdekken van talenten. Hierbij is vooral rekening gehouden om de jonge kinderen tegemoet te komen bij de **hoge beweegdrang** die zij hebben. Daarnaast heeft dans niet direct als doel om aan het competitieve onderdeel van sport bij te dragen, maar juist om **kinderen bewust te maken van plezier binnen sport en bewegen**. Op jonge leeftijd is het namelijk van belang om vooral te richten op plezier en niet zozeer op sport specifieke activiteiten.

Programma

Zie het excelbestand van Maurice voor het specifieke programmaoverzicht.

Van 12 mei tot en met 26 juni 2021 heeft het programma Tijd voor Toekomst plaatsgevonden.

Op de woensdagmiddag tussen 12.30 en 15.00 uur een gezonde lunch gevolgd door cultuuraanbod.

Op de vrijdagmiddag tussen 12.30-15.00 uur een gezonde lunch gevolgd door sport- en beweegaanbod. Dit werd aangeboden voor groep 1 t/m groep 8.

Communicatie en promotie

Om ouders te informeren is er in mei 2021 een video gemaakt waarin de leerlingenraad zichzelf presenteert en waarin samen met Sander de school coördinator wordt uitgelegd wat de bedoeling is van Tijd voor Toekomst. Daarnaast kondigen ze de pilot aan en aan welke thema's wordt gewerkt.

<https://www.facebook.com/100001205442360/videos/4292740734109399/>

Eerder was er al een keer een promotievideo gemaakt voor ouders door de leerlingenraad om ouders uit te nodigen voor een inloophmoment over Tijd voor Toekomst. Deze video is in juli 2020 gemaakt en geplaatst op de facebook en nodigde uit voor inloophmomenten en kondigde de aller eerste pilot van september/oktober aan.

<https://www.facebook.com/100001872708547/videos/4200963739976008/>

Tussenevaluatie

Na 4 weken heeft er een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden met het kernteam (school coördinator, directie, coalitieondersteuner en innovatiebegeleider). Ook heeft de MR haar input gegeven. Hieronder staan de uitkomsten beschreven.

Feedback vanuit MR:

- Ouders geven aan dat het zwaar/vermoeiend is voor de kinderen in onderbouw. Eén dag zou voor de structurele fase wenselijk zijn. Kinderen zijn kapot aan het einde van de week
- Groep 1 niet mee laten doen met verrijkte schooldag in structurele fase. Zijn ze te jong voor, hebben iets anders nodig.
- Communicatie vooraf vanuit de school kan nog beter, met name eerder zodat ouders rekening kunnen houden met bv kleding voor de kinderen. De aankondiging van de afsluiting

eerder communiceren.

- Optimaal, is niet goed voor de kinderen. Kinderen vragen daar nu thuis om. Ouders vinden het niet passen bij een gezonde lunch.
- Een opbouw realiseren in verrijkte schooldag. Onderbouw vanaf groep 2 t/m 4 één dag. Groep 5 t/m 8 twee dagen.

Hoe vind je het gaan tot nu toe? (Organisatie, inhoud, aansluiting doelen, samenwerking)

Wat werkt? En wat niet?

- Inzet 4 PM'ers is gewenst! 2 bleek te weinig tijdens de gezonde schoollunch
- Dat de boodschappen om 11:30 uur geleverd worden in plaats van 12:00 uur scheelt een hele hoop voor de studenten, PM'ers om de lunch voor te bereiden.
- Als vliegende keep/floormanager een rol die Maurice of Nikki hebben voelen zij zich een stoorzender voor de aanbieders gedurende een verrijkte schooldag. Kinderen raken afgeleid. *Dit wordt door Anja en Sander niet als storend ervaren.*
- Aanbieder Theo bleek niet geheel bekwaam, moeite met het vullen van zijn programma wekelijks. Maurice moest ingrijpen.
- Yvonne van de schoonmaak vindt het een uitdaging om op de pilot dagen schoon te maken. Kan niet haar normale routine doen en klassen zijn extra vies, tafels moeten meer worden afgenomen. *Oplossing: studenten vragen het lokaal netjes achter te laten en doekje over de tafels te halen.*
- Lunch verloopt beter, met name voor groep 8 duidelijk verschil te zien in rust in de klas, plezier bij de student.
- Activiteiten: geschikte aanbieders. Vanuit organisatie kant nog *een leerpunt om volgende keer nog scherpere voorwaarden te scheppen richting aanbieder qua inhoud en tijdsinvulling.* Structuur in een aanbod is belangrijk. Of altijd een uur of altijd 1,5 uur. Niet afwisselen.
- Sander is niet tevreden over de kinderen en hun gedrag, is persoonlijk. Wil graag dat iedereen meedoet. Kinderen moeten het aan de lijve ondervonden hebben om te mogen zeggen "ik doe niet mee want ik vind het echt niet leuk". Het zo inkleden dat de kinderen het super leuk vinden om deel te nemen.
- PM'ers leren de kinderen kennen, positief, het werkt goed dat het een vaste groep is.
- Eerste verrijkte schooldagen werden ervaren als te lang en intensief, voor een deel ook nieuwigheid en gewenning.
- Voor kleuters is het een lange middag
- Aanloop probleempjes in organisatie waren aanwezig
- Studenten hebben het goed opgepakt, hebben er zichtbaar plezier in.

- Samenwerking met PM'er Jan-Piet verloopt nog niet soepel. Loopt Sander tegenaan maar ook studenten hebben dit aangegeven bij Sander. Jan-Piet laat niet de ruimte voor de studenten, trekt het heel erg naar zich toe. *Actie: Nikki gesprek voeren met schetsen van ieders rol en taak. Student is in de lead PM'er is ondersteunend.*
- Collega's voelen zich nog verantwoordelijk. Sander probeert hierin te voorzien door dingen weg te nemen. Collega's vinden het lastig.
- Collega's nemen wel hun pauze, eten samen een visje op vrijdagmiddag. Teken dat ze ontspannen erbij zitten.
- Dat de bovenbouw zich bemoeit met middenbouw vinden de kinderen niet leuk. Verder heeft Sander ze op de man afgevraagd wat ze ervan vinden en ze waren allemaal enthousiast.
- Aanbieder Wilma doet het fantastisch.
- Pedagogisch didactische ondersteuning is duur.
- Betaling nota's

In juni wordt een bijschrijving verwacht, er wordt geen aanvraag zoals oorspronkelijk bedoeld was gedaan door de school. Incidenteel of structureel is even de vraag?

Wat te doen met de nota's die nu binnenkomen? Vraag aan Anja, wat is wenselijk?

- Samenwerking tussen Maurice, Sander, Anja en Nikki wordt als prettig ervaren!

Hoe staat het ervoor met de deelname? Presentie lijst?

Is belegd bij de PM'er maar goed om nog wel te checken. Bij onderbouw verloopt dit beter dan bij de onderbouw.

Ouderbetrokkenheid

Wat gaan we daarmee doen? Wens vanuit gemeente Oldambt (Angela) om hierover na te denken. Was in het begin lastig gezien Covid-19, situatie verandert nu langzamerhand. Versoepelingen zijn in aantocht. Wat willen we doen?

Ouders niet meer inzetten als ondersteuning in het programma maar wel kijken hoe we hen (mogelijk in shifts) kunnen betrekken bij uitvoering/opvoering van alles in de laatste week.

Tijd voor Toekomst naamgeving

De leerlingenraad op KC Houwingaham bestaat uit Lotte (gr 5), Veerle (gr 6), Quenchi (gr 7) Leander (gr 8) en Roosmarijn (gr 5) is nauw betrokken geweest bij het vormgeven van de pilotweken Tijd voor Toekomst. Onder leiding van een innovatiebegeleider hebben zij meegedacht over wat zij verstaan onder kansrijk opgroeien door middel van een foto-opdracht en welke activiteiten ze graag zouden willen doen. Daarnaast vervulde de leerlingenraad een belangrijke rol in het betrekken van ouders bij de pilot en hebben zij de naamgeving "Tijd voor Toekomst" bedacht en gekozen.

De leerlingenraad kreeg de opdracht na te denken over een passende naam voor de pilot. Vervolgens hebben de kinderen uit Bad Nieuweschans de namen verzameld en zorgvuldig beoordeeld. De meeste namen werden positief beoordeeld zoals bijvoorbeeld "OBS Houwingahamsweken", "Kansrijke school" of "Nait soezen mar doun". Maar er stak één naam bovenuit waar de leerlingenraad het meest enthousiast van werd. Ze kozen voor: "Tijd voor Toekomst".

Interviews

Er zijn door de innovatiebegeleider interviews uitgevoerd met de coalitieondersteuner, schoolcoördinator en aanbieders. Hieronder is het samengevat.

Algemeen: hoe kijk je terug op de pilot? Heeft het opgeleverd wat je ervan verwacht had?

7 weken is te kort voor gedragsverandering, maar geeft wel inzicht dat het wel mogelijk is voor de structurele vorm.

7 weken lang ontdekken is kort, 40 weken lang ontdekken gaat iets doen met de belevingswereld van de kinderen.

Voor de leerlingen heeft het wat opgeleverd. Kinderen zijn zinnig bezig geweest. Dit heb ik bij kinderen zelf nagevraagd. Over het algemeen gaven ze positief antwoord. Meedoen wat je in eerste instantie niet leuk lijkt is belangrijkste. Muziek en cultuur is heel zinnig geweest voor onderbouw. Prullenbakken vond iedereen harstikke vet. Persoonlijk had ik gewild dat de bereidheid om mee te doen hoger was.

Leerkrachten voelen heel erg de druk in dit corona jaar. Het kan zo zijn dat ze daardoor een negatiever gevoel aan de pilot over gehouden. Omdat ze gevoel hebben gehad in te moeten halen toen de lockdown voorbij was en dan de pilot er ook nog bij kwam. Ouders hebben ook kritiek gehad op het onderwijsaanbod hoe dat eruit zag tijdens lockdown. Ouders hebben altijd een kritische blik op hetgeen wat de school doet en organiseert.

Vooraf hebben we met de werkgroep een 3-tal thema's met daaraan gekoppeld doelen opgesteld. In hoeverre heeft de pilot deze resultaten gehad?

Algemeen

Als leerkracht en als school coördinator zie je het liefst alles om een duidelijk beeld te vormen van het aanbod en wat dit betekent voor de kinderen. Het is lastig om te bepalen of er aan doelen is gewerkt en of ze zijn behaald aangezien je er niet bij bent. Organisatorisch ben ik nauw betrokken geweest bij het aanbod. Altijd gecheckt of het liep en of ik iets kon betekenen. Als het aanbod staat en het loopt dan vind ik het goed en ben ik tevreden. De kinderen moeten bezig zijn, dat vind ik belangrijk. Dat er dan soms wel en soms niet aan een vooraf opgesteld doel wordt gewerkt vind ik dan minder belangrijk.

Je kan er op plussen door meer te werken met tentoonstellingen, meer publiek, opvoering. Grote eindtentoonstelling.

We noemen 5 doelen op waarmee je paar bundelt. Het kan te veel zijn. Als je terugreken kom je uit op 1 verrijkte schooldag per subdoel. We hebben nu een focus maken voor de volgende fase. Gaan we plussen met de doelen die we hebben. Te gemakkelijk kan je hier van worden. Achterkant kritisch blijven op de doelen. Matcht het nog met elkaar?

Kunst en cultuur

Het trots zijn op je eigen werk, het ervaren van verschillende culturen en dat leren kennen daar is zeker aan gewerkt. Wat Harvey heeft gedaan met de muziekinstrumenten is daar een voorbeeld van (djembé leren spelen, waar komt dit instrument dan vandaan). Hier kan je nog veel meer op verdiepen.

Gezonde lunch

Er is gezond geluncht. We hebben wel kritische geluiden gehad vanuit de ouders. Voorbeeld was kritiek op de Optimel. Valide argument.

Tegengeluid is er altijd bij deze populatie en van de ene ouder wat meer dan van de andere. Het was duidelijk een statement wat één ouder probeerde te maken door te trakteren op patat. Dit is ook de ouder die vervolgens komt vertellen dat er geen geld is om een slaapzak en luchtbed te kopen voor haar kind omdat ie op schoolkamp gaat.

Zou mooi zijn als we een lijn kunnen trekken en een integraal gezondheids- of traktatie beleid vind ik een goed streven maar wel lastig. Ben daarin wat sceptisch gezien de populatie ouders waar wij mee te maken hebben. Werken met b-merken is de conclusie.

Sport en bewegen

Gewone sport wel, jongens van Nico de Jager zijn aan de slag gegaan met sport en sociale veiligheid. Kinderen kwamen enthousiast terug van de lessen bootcamp van Nico de Jager. Ze hebben aan motorische vaardigheden gewerkt vb. loopladder.

Bewust maken van plezier van sport en bewegen is gelukt. Het enige puntje van aandacht wat ik heb gehoord van kinderen was dat de bovenbouw zeurde op de onderbouw dat ze het niet goed deden of niet meededen.

Voor de onderbouw is er minder aan dit doel gewerkt. De vechtsportaanbieder was er niet. Priscilla haar gedeelte was leuk en heeft het goed opgevangen. Maar het was vrij spelen in de gymzaal en daarin was de uitdaging minimaal voor groep 3 en 4. Dit had beter gekund. We wilden ze kennis laten maken met verschillende sporten hebben we niet gedaan. Kinderen naar sportplekken brengen of sportplekken naar de school halen zou wat mij betreft aanvulling zijn voor de volgende keer.

Sociale veiligheid is niet verbeterd. Is ook een ungoing process. Er gebeurt hier veel onzin buiten school maar dat komt allemaal de school in. Je bent een uur kwijt aan oplossen een ruzie wat de dag ervoor buiten het schoolplein in het dorp heeft plaatsgevonden. Denk wel dat sport en bewegen een bijdrage hieraan kan leveren maar daar is veel tijd nodig. Juiste sporten uitkiezen is daarin heel belangrijk. Doorlopende lijn creëren wat betreft sport is de wens. Hoe gaan we om met aanbod wat er iet is geweest? (vechtsport) Doel is dan niet behaald.

In hoeverre heeft de pilot geleid tot meer draagvlak voor een structurele vorm van Tijd voor Toekomst op de school? Bij leerkrachten/ouders/kinderen/jezelf? Waarom (niet)?

De huidige variant heeft gezorgd voor minder draagvlak binnen de school.

Bij het vermelden van iedereen gaat 2 dagen 2 x per week een verrijkte schooldag doen denken de ouders gelijk al; dit gaan we niet doen.

Het hangt ook samen met het tijdstip en periode van de pilot. Periode nu was ongelukkig vanwege het mooie weer. Rekening mee houden in het vervolg.

De school is onverminderd enthousiast. School coördinator is enthousiast. Directrice ook. Kritische geluiden van leerkrachten weggenomen.

7) Hoe zou wat jou betreft de structurele vorm van Tijd voor Toekomst op obs Houwingaham eruit moeten zien? Wat is je ideaalbeeld?

Van na de herfstvakantie tot aan de meivakantie.

Groep 1 niet

Groep 2, 3, 4, 1 dag in de week (woensdag)

Groep 5, 6, 7, 8, 2 dagen in week (woensdag en vrijdag)

Weer op bezoek gaan bij bedrijven, ontmoeten bedrijven in de regio, 4 weken bezig met natuurkunde, scheikunde mee bezig zijn. Dat verdelen over de verschillende bouwen (onder, midden en boven). De onderbouw splitsen van midden- en bovenbouw lijkt verstandig. Iedereen met hetzelfde onderwerp op eigen niveau bezig zijn is uitgangspunt.

8) Wat is er wat jou betreft nodig voor de structurele vorm van Tijd voor Toekomst op Houwingaham?

Gewoon geruisloos doorvoeren.

Jaarplan schrijven. Wat voor activiteit wil je hebben op welk moment? Op zoek gaan naar aanbieders die er bij passen. Verder zorgen voor informeren ouders. Wilt u daarvoor rijden?

Ene keer ergens naar toe en andere keer ergens op school.

Financiële vergoeding voor ouders met het rijden bijv. onkostenvergoeding. Kan ook iets doen met draagvlak en betrokkenheid.

Tijdelijnevaluatie

Er is een tijdelijnevaluatie gedaan aan het einde van het schooljaar 2020-2021 op 30 juni 2021. Dit was ten tijde van corona maatregelen. Er moest rekening gehouden met 1.5m. We probeerden afstand te bewaren en de ruimte van het speellokaal was hiervoor geschikt. Daardoor konden we niet als geheel om de tijdelijn heen staan wat het proces ietwat bemoeilijkte.

Aanwezig: Anja Korteweg, Sander Stel, Maurice Dijk, Linda Leeuwerke, Andrea Abels, Annet Sebens, Suzanne, Klaas, Jenny Garst, Jesse Offringa, Nikki Jepkema.

Januari:

Positief

- Met het team snel tot overeenstemming gekomen over de 3 thema's voor de pilot
- Tot een leuk en divers aanbod gekomen
- Fijn om meegenomen te worden in de plannen

Negatief

- Online info met name financiële verhaal was wat oninteressant

Inzicht

- Prima dat het team vanaf het begin in het proces werd meegenomen

Februari + maart:

Positief

- Vanuit rapportage was duidelijk wat er in de basis anders moest
- Veel energie, betrokkenheid en motivatie bij werkgroep
- Een zeer diverse werkgroep waardoor de inhoud vanuit verschillende perspectieven werd besproken
- Bij de kennismaking in maart on heel duidelijk verteld worden hoe de organisatie op school in elkaar zat

Negatief:

- Relatief laat dat duidelijk werd dat we 12 mei los gingen

Inzicht:

- Werkgroep vond al gauw voorstellen goed waardoor even terug gegrepen moest worden naar de doelen
- Kinderen informeren over het doel van de verlengde schooldag
- Net als bij cultuur ook bij sport een expert laten aanhaken die inhoudelijk input kan geven.

April:

Positief

- Overleggen samen met de werkgroep
- Betrokkenheid en meedenken ouders in de werkgroep, top!
- Samen ideeën opdoen qua aanbod/tijden en dergelijke
- Terug naar de basis, heel waardevol geweest

- Leerlingenraad hun bijdrage
- Mooi dat de leerlingenraad erbij werd betrokken

- Uit iedere klas een vertegenwoordiging in de leerlingenraad
- Filmpjes en betrokkenheid leerlingenraad

- Input van expert kunst en cultuur adviseur helpt bij formuleren doelen
- Cultuur coördinator erbij waardoor er meer een focus kwam op wat willen we?

- Betrekken van studenten bij uitvoering gezonde school lunch. Mes snijdt aan twee kanten
- Studenten voeding en dieet studenten gingen in gesprek met leerlingenraad

Negatief

- Geen helderheid gekregen in cultuurbeleidsplan
- Koppeling van thema's aan concrete doelen bleef lang uit

Inzicht

- Hulp van de werkgroep + Nikki, Maurice en Jesse, heel fijn
- Werd duidelijk dat we expertise van buitenaf nodig hadden voor culturaanbod
- Laat meer ideeën uit de kinderen komen. Eigenaarschap! Betrokkenheid!
- Bereidwilligheid van school en leerkrachten ten alle tijden

Mei

Positief

- Kinderen hielpen goed mee met opruimen na de lunch
- Leerlingenraad erbij betrekken is positief en belangrijk
- Fijne samenwerking met Maurice, Sander
- Aanbod van de lunch + begeleiding zat een stijgende lijn in
- Verrassend wie er veel lol hadden in dansen (kinderen)
- Begeleiding van de PM'ers
- Had er geen omkijken naar als leerkracht, geen extra werkdruk
- Gezonde lunch goed geregeld, leerzaam en lekker

Negatief

- Niet kunnen werken in je eigen lokaal zorgen voor veel afleiding, geen rustige werkplek
- Coronaomstandigheden die inzet aanbieders belemmerden
- Afmelden R.B. op het laatste moment
- Tijdsnood
- In mijn ogen ging het afzeggen, met name in de bovenbouw te gemakkelijk
- Niet iedereen deed mee, soms te makkelijk afgemeld
- Dat kinderen zich afmelden maar vervolgens wel naar een speeltuin gaan, frustrerde mij. Zei ik er wat van dan werden ouders boos
- Zwaar voor jonge kinderen
- Gevoelige of snel overprikkelde kinderen missen hun rustmomenten

- Je ziet bij de kleuters de ouders niet na schooltijd. Even bijpraten ontbreekt.
- Weinig ouderbetrokkenheid, misschien ook door Corona
- Het niet kunnen betrekken van ouders bij de pilot ivm corona maatregelen
- Plak werk om wegvallen vechtsport op te vangen met name bij onderbouw
- Oppassen met verplicht karakter. Je hebt geen invloed op iemands vrijetijdbesteding

Inzicht

- Hoe motiveren we sommige kinderen om toch mee te doen (incl ouders)?
- Voldoende PM'ers nodig ivm begeleiding
- Vaste PM'er zorgt voor rust. Volgende keer misschien wel handig om een soort overdracht gesprekje te houden
- Duidelijk werd dat we extra hulp nodig hadden om alles ordelijk te laten verlopen
- Tot het laatste moment was het spannend of PM'ers geregeld konden worden
- Goed afstemmen met schoonmaker is belangrijk
- Meerwaarde van schoolcoördinator is duidelijk zichtbaar
- Warme periode TvT niet handig. Kids/ouders willen ander dingen samen doen
- Groep 1 is te jong voor tijd voor toekomst. Dag duurt te lang voor ze
- Naar ouders nog duidelijker maken wat goede redenen zijn om af te melden?
- Onderbouw hoeveelheid qua dagen aanpassen nav opmerkingen van ouders
- Kinderen mogen ook best iets niet leuk vinden en daarom afmelden (NA SERIEUS PROBEREN!)
- Aanbieders duidelijk vertellen wat de doelstellingen zijn die zijn opgesteld vanuit de werkgroep
- Duidelijke afspraken met workshop leiders maken qua tijd en inhoud
- Helderheid van de aanbieders hoeveel/hoelang het aanbod duurt

Juni:

Positief

- Leuk eindresultaat
- Harvey → Muziek. Echt een verrijking
- Kinderen waren altijd enthousiast over de middagen
- Enthousiasme en werklust van de kinderen
- Enthousiasme van Jenny + Rens
- Het creatieve onderdeel bijvoorbeeld brievenbussen ontwerpen/schilderen werd als TOP ervaren
- Fijn ontvangst en medewerking school! Leuke kinderen
- Leuke activiteiten

Negatief

- Zwembad is (logisch) aantrekkelijker
- Missen vrije middag
- Niet elke middag (3/4x) dezelfde groep
- Jammer dat niet alle kinderen meededen
- Aantal ouders negeren het "verplicht" meedoen
- Opstand ouders over verplichting van de middag
- Meedoen, is het willen of moeten?

- De maand juni is minder geschikt ivm de warmte. Kinderen willen dan niet iets extra's doen na schooltijd
- Na schooltijd heb ik veel te doen, maar kan niet in mijn lokaal
- Activiteiten waren te kinderachtig voor groep 4. De range van groep 1 tot en met 4 is te groot. Te groot verschil
- Spelletjes bij de gezonde lunch te moeilijk voor de groep van ½
- De activiteit voor de hele klas is te moeilijk. De helft van de groep ging spelen. Hierdoor onrust bij ouders.
- Klas opruimen, wie? Was niet duidelijk
- Kunstenaar, leuk eindresultaat maar er werd veel rommel achtergelaten
- Workshop weerbaarheid is helaas niet gelukt
- De vechtsport kon niet doorgaan, had ze vrij gegeven. Geen verrijking is eerder spelen
- Wisselende reacties op de start van de pilot. Dans vond niet iedereen leuk!
- Voor de groepen 1/2 is twee keer in de week te veel
- Begin onduidelijk bij kinderen. Later beter doordat ze dezelfde gezichten zagen.

Inzicht

- Plan B hebben zorgt voor rust in de tent
- Voor groep 3 en 4 is twee keer in de week teveel
- 4 groepen (5 tm 8) veel kinderen voor zo'n activiteit als schilderen, denk aan verdelen van verf
- Als buitenstaander/aanbieder ken je de kinderen niet. Sommige groepjes brengen niet het beste in elkaar naar boven. Iemand die bekend is erbij betrekken? Vooral samenstellen. Veelal instructie?
- Wintermaanden is een betere periode
- Hele fijne omgeving om werkzaam te zijn!
- Aangepast in mijn verwachtingspatroon wie wat voor afmelding oké is.
- Jammer dat 1 aanbieder afzegt. Hoe op te lossen in de toekomst? Is dit op te lossen?

Bijvangst

Er komt een kook plaat/gasstel nu op KC Houwingaham in de keuken naar aanleiding van de gezonde schoollunch in het kader van tijd voor toekomst. Is voor elkaar gekregen door de school bij SOOOG.

Vervolg structureel

Er is voorzichtig gesproken over een vervolg. Onderstaand de gedachten die naar boven kwamen voor een vervolg:

- Sander: **“ik denk dat het tof is om door te zetten, maar om de periode aan te passen. Vanaf na de herfstvakantie tot kerst. En dan na kerst weer bijv. van febr. t/m maart”**
- Anja: “januari t/m mei is ook een mooie periode”.
- Begin okt t/m eind nov.
- Groep 1 en 2 niet, groep 3 en 4 voor een periode van 1 jaar
- Vanaf januari 3 en 4 en vanaf 5 alle maanden
- Voor de kleintjes een periode van 3 weken

- Anja: “er moet wel structuur nodig, dus laat het 1x per week doorgaan zodat ze weten waar ze aan toe zijn”

- **Aanbieders moeten strak aangeven, tot wanneer kun je en hou je daar ook aan, nogmaals: structuur**

- **Wat doe je met het verplichte karakter? Dit is wel een moeilijk vraagstuk? Is wel een worsteling.**

- Volgens Nikki is het belangrijk **om als werkgroep uit te stralen waarom je met TvT aan de slag gaat, want een stemming om het verplicht te maken is niet haalbaar.**

- Als een kind thuiskomt met ‘ik heb geen zin’ is niet een valide reden. Er moet strakker geregeld worden als een kind niet komt, een ouder moet dus officieel afmelden

- Nogmaals de nadruk: **ouders meer meenemen in het proces om te laten zien wat TvT is**

- Leerlingenraad gaat een toneelstukje voeren.

- Oktober is een startdatum waar Anja zich goed bij voelt. Anja vindt het heel mooi om door te gaan.